

HÍREK, BESZÁMOLÓK

17. IAGA ELEKTROMÁGNESES INDUKCIÓS MŰHELYTALÁLKOZÓ INDIÁBAN

2004. október 18–23.

Egyre nagyobb érdeklődés kíséri az elektromágneses (mély)szerkezetkutatás eszköztárával/módszereivel és földfizikai eredményeivel foglalkozó IAGA műhelytalálkozót, amely 2004-ben 17. rendezvényével jól megközelítette a „nagykorúságot”¹. A kontinenseken átfelőlő találkozó az idén a 2002. évi helyéről, Santa Féből (Új-Mexikó, USA) Hyderabadba (illetve preworkshop-ja² Bombaybe), Indiába „ugrott át”. (Csak emlékeztetőül annyit, hogy embrióját, a 3. műhelytalálkozót Sopronban gondoztuk 1976-ban, és még mindig emlegetik.) A találkozó létszámban is egyre duzzad, és Hyderabadban, a helyszínt adó kiváló Nemzeti Geofizikai Kutatóintézetben (NGRI) már mintegy 220 fővel és a szóbeli és poszter előadásokat összevéve kb. 260 előadással rendezték meg.

A találkozó megrendezését az indiai szaktársadalom bőségesen kiérdemelte. 1983 óta többször is volt alkalmam a magnetotellurika terén tájékozódni Indiában, sőt kezdeményezően fellépni a magnetotellurika sokoldalú alkalmazhatóságának bemutatásával (könyv, könyvfejezet, tanfolyam-tartás révén). Azóta elért kiváló elméleti és gyakorlati eredményeiket jól szemléltették előadásaik, amelyeket korszerű műszerekkel végzett méréseik és számításaik alapján mutattak be.

Rátérve a találkozó zsúfolt programjára, az alábbiakban megadjuk a tárgyalt témaköröket az előadások száma szerint sorba állítva és így szemléltetve a téma iránti érdeklődést. A négy áttekintő (review) előadás témáját is bejelöltük.

1. S.1: lokális, regionális, szeizmikus, vulkanológiai kutatás — 76 előadás (10+66);
2. S.3: kőolaj, geotermikus, környezeti kutatás — 43 előadás (10+33) áttekintő előadással;
3. S.2: 3-D modellezés, inverzió — 34 előadás (9+25), áttekintő előadással;
4. S.5: litoszféra, asztenoszféra, mélyszerkezet kutatása — 30 előadás (9+21);
5. S.9: óceán- és egyéb kutatás — 25 előadás (5+20), áttekintő előadással;
6. S.6: multiparaméteres technika — 18 előadás (5+13);
7. S.8: válasszfűggvények — 16 előadás (5+11);
8. S.7: kontinens–kontinens kollízió — 10 előadás (3+7);
9. S.4: anizotrópia, laboratóriumi és in situ mérések — 9 előadás (4+5), áttekintő előadással.

A zárójel első száma a szóbeli, a második a poszter elő-

adásra vonatkozik. A sorrend első helyezettjein nem csodálkozunk. Logikusan következnek egymás után az érdeklődési területek. Az „anizotrópia” utolsó helyre csúsztatása azonban érthetetlen, mivel szinte valamennyi mérésünk terhelt elsősorban szerkezeti, azaz inhomogenitásból (és nem a kőzetek belső rácsszerkezetéből) adódó anizotrópiával, azaz a két irányban mért szondázások eredményeinek eltéréseivel, amint azt E és B polarizációval meg is különböztetjük.

Mindjárt a témakörhöz kapcsolódik két kérdéskör:

- a szerkezetek dimenziójának meghatározása és
- az optimális inverzióhoz a módusok megválasztása (súlyozása) és a magnetovariációs módszer (indukciós vektor) vagy más néven GDS (geomagnetic deep sounding) szerepe az inverzióban.

A találkozó magyar résztvevői: ÁDÁM Antal, NOVÁK Attila, SZALAI Sándor és SZARKA László (MTA FKK GGKI); KIS Márta, MADARASI András, PRÁCSER Ernő és VARGA Géza (ELGI).

Előadásaik:

- ÁDÁM A., KISS J., MADARASI A., PRÁCSER E., SZARKA L., VARGA G.: Magnetotelluric images from SW-Hungary, completed with gravity, magnetic and seismic measurements. S.1-05 (szóbeli);
- SEMENOV V. Yu., PEK J., ÁDÁM A., ERNST T., JOZWIAK W., KOVACIKOVA S., LADANYUSKY B., LOGVINOV I., NOWOZYNSKY K., TARASOV V., VOZAR J., Experimental Team of CEMES: Analysis of electromagnetic data obtained in Central Europe around and in Transeuropean Suture Zone: CEMES Project. S.5-P.10 (poszter);
- NOVÁK A., VARGA M., PAP Zs., KÁROLYI A., SZALAI S., SZARKA L.: Tensor invariant based electrical potential mapping and its use in an archeological field study. S.8-P.2 (poszter);
- SZALAI S., SZARKA L., MARQUIS G., SAILHAC P., KAIKKONEN P., LAHTI I.: Collinear null arrays in geoelectrics. S.3-P.3 (poszter);
- PRÁCSER E.: Reducing the number of model parameters of MT inversion for special structures. S.2-P.9 (poszter);
- KIS M.: Combined interpretation of MT and seismic refraction data using generalised series expansion (GSE) algorithm. S.6-P.4 (poszter).

A szerkezetek dimenzióját (1-D, 2-D vagy 3-D szerkezetek) SZARKA és MENVIELLE (1997) GJI-ben közölt tanulmányából kiindulva WEAVER, AGARVAL és LILLEY (2000) 7 független invariánssal, az ún. WAL paraméterrel

¹ A workshopot megelőzte Bombayben egy ún. preworkshop, amelyről a résztvevők nevében Szarka László számol be.

² Segítsé! Nem tudnánk ezt magyarítani? Workshop = műhelytalálkozó, preworkshop = ??? — T. L.

és a szerkezet csapásával határozza meg. Erre mutattak példát Új-Zélandból a fenti szerzők a találkozón. További jelentős új módszert adott a dimenziók meghatározására CALDWELL, BIBBY és BROWN (2004) a fáziszenzorokról, amelyeket az impedanciaelemekből számítanak ki.

Nemcsak kenyérrrel (és tudománnyal) él az ember ... (fotó: PRÁCSEK Ernő)

Több szerző saját kísérleti anyagával érzékeltette a különböző MT módszerekkel, továbbá az indukciós vektorral és esetleg az invariánssal (pl. a determinánssal) végzett inverziók hatékonyságát. Erre általános szabályt nem lehet adni. A geoelektromos szerkezet dönti el a kérdést, amint azt saját tapasztalatainkból is tudjuk (CEL07).

Élénk vitát váltott ki a földrengések hipocentrumai helyének és a jólvezető anomáliáknak a kapcsolata. A. GÜRER általános szabályként kívánta elfogadtatni, hogy a földrengés a nagyobb fajlagos ellenállású (rideg) kéregben, a jólvezetők oldalán pattan ki. Megítélésünk szerint (l. Berhidát) e tétel helytálló. A japán Y. OGAWA is ezt állapította meg a Sendai-i 1998. évi (M=5) földrengéssel kapcsolatban.

Sok vitát gerjesztett az elektromos vezetőképesség-modellek és a szeizmikus mérések eredményeinek (horizontok) kapcsolata, korrelálása, lévén szó más fizikai paraméterek leképezéséről és a geofonoktól lényegesen távolabb fekvő magnetotellurikus szondázási helyekről. Ennek ellenére az LVL rétegek és a vezetőképesség-anomáliák a kéregben és a felsőköpenyben (asztenoszféra) jól megfeleltethetők egymásnak.

A 3-D inverzió általános megoldását még a jövőbe helyezte a témát összefoglaló kanadai OLDENBURG professzor, aki egy grafitba ágyazott értelep bonyolult 3-D geoelektromos szerkezetét határozta meg és mutatta be szelvényekkel és különböző nézetekben. Ezt ítélem az egyik legsikeresebb előadásnak.

Az MT adatok reális értelmezése csak integráltan (komplexen), geodinamikai modellekbe ágyazva képzelhető el. Elősegítése végett több szerző is utalt a GPS, a geokémiai és több geofizikai mérés adatára is. Kísérlet történt Kanadában — több esetben is — a szeizmikus S-hullám széthasadás (wave splitting) és a magnetotellurikus anizotropia kapcsolatának kimutatására (Slave craton).

A nagy exportbevétellel rendelkező cégek (METRONIX, PHOENIX stb.) mellett jelentős műszerfejlesztés

folyt pl. a PEDERSEN vezette uppsalai egyetemi tanszéken mind MT, mind AMT, továbbá saját tenzoriális adóval rendelkező VLF és RMT mérés céljából.

A regionális MT mérések ma már igen nagyszámú ponttal történnek. Így a hazai 72 pontos CEL07 MT szelvényünkönél is nagyobb, részletesebb kutatások folytak a Holt-tenger környékén, DNy-Ibériában stb. Ezt a felfokozott tevékenységet fejezte ki pl. a találkozó szervezőjének, az indiai dr. HARINARAYANA-nak 21 előadása (jórészt poszter). Az elektromágneses indukciós módszer széleskörű alkalmazást nyert a gyakorlati élet számos területén. Kínából származik az a megállapítás, hogy a kőolajtelepek 80%-a elektromos vezetőképesség-anomáliával jár, tehát az elektromágneses módszerek közvetlen kőolajkutatást is lehetővé tehetnek. (Itthon is elkezdődött, de sajnos félbemaradt.)

Csoportmegbeszélés száríriban (balról a második Kis Márta)

Az egynapos hivatalos kirándulás során három fő geológiai egységgel ismerkedhettünk meg, nevezetesen a Hyderabad–Devorakonda gránittal (2.55 Ga), Peddavuru palával és a Kurnool csoportba tartozó üledékekkel. Megtekintettük Nagarjunakonda-ban a víztározón történt hajózás után az elárasztott területről kimentett, főként buddhista és hinduista szobor- és relieftöredékeket az erre a célra felépített múzeumban.

A konferencia megnyitása a szokásos fogadással („icebreaker party”-val) kezdődött az NGRI szép kertjében. Zárása egy hatalmas modern szálloda színpadán India különböző részéről származó táncok rendkívül színes bemutatásával történt.

Pár mondattal a postworkshopról (a 2. lábjegyzetbe írt könyörgésem erre is vonatkozik. — T. L.) kell még megemlékezni, amely október 24-én és 25-én ugyanazon a helyszínen volt és a Himalája komplex kutatásáról, benne természetesen az elektromágneses eredményekről szólt. Szervezője Baldev ARORA professzor, a Dehradun-i „Wadia Institute of Himalayan Geology” igazgatója.

A konferencia mottója: Tanuljunk a Himalájában az előttünk zajló tektonikából, hogy megfejthessük a múlt (földtani/tektonikai) történetét.

A kutatások tudomásom szerint két nagy projekt — a HIMPROBE és az INDEPTH — révén felgyorsultak. Míg a 70-es években mindössze 5 gravitációs szelvényt mértek a Himalájában, ma se szeri, se száma a különböző geofizikai/geokémiai/szeizmológiai (tomográfia) stb. kutatásoknak. Az INDEPTH-ben 50 kutató dolgozik és

csak magnetotellurikából 200 szélessávú és 106 hosszúperiódusú szondázás történt nyugati kutatók közreműködésével. Szoros a kapcsolat a kínai és indiai kutatók között, amint azt Bai DENGHAI igen szemléletes előadása is mutatta a Keleti-Himalája „syntaxis”-ának bemutatá-

sával. Ebben a Himalája K–Ny-i fő vonulatában (Tibetben) és a Keleti-Himalájában (Szecsuan) a középkéregben észlelt jólvezetőket összekapcsolta egy ún. „channel flow”-ban.

Ádám Antal

BESZÁMOLÓ A 17. ELEKTROMÁGNESES INDUKCIÓS KONFERENCIÁHOZ CSATLAKOZÓ MT ADATFELDOLGOZÁSI TANFOLYAMRÓL

Csoportkép Mumbaiban

2004. október 13–16. között Bombayban (mai hivatalos nevén Mumbaiban), az Indiai Geomágnességi Intézet Navi Mumbai-i épületében került sor a már hagyománnyá vált MT adatfeldolgozási és -értelmezési műhelytalálkozóra, az ún. „preworkshop”-ra.

A korábbi hasonló rendezvényekkel ellentétben Indiában — informatikai hiányosságok miatt — sajnos nem volt mód az adatfeldolgozás, a modellezés és az inverzió gyakorlására. A főszervező (S. G. GOKARN) ezért 90 perces előadásokkal töltötte ki a rendelkezésre álló három és fél napot. Ez végül igen jó ötletnek bizonyult, mert az egyes témaköröket átfogó előadások — az egyre inkább versenyszerűen ledarált 10 perces konferencia-előadásokkal ellentétben — nagyszerű lehetőséget jelentenek az összefüggések mély megértésére. Az előadásokat felerészben indiaiak, felerészben külföldiek tartották. Az MTDIW (MT Data Interpretation Workshop) címmel kiadott CD nagyjából tartalmazza az elhangzott előadásokat:

GAUR V. K. (Bangalore): Inverziós eljárások (Általános elvek és alkalmazásuk a földrendszer-tudományokban);
SMIRNOV M.: Robusztus statisztikus MT adatfeldolgozás;
SMIRNOV M. (Uppsala), VARENTSOV I. (Moszkva): Magnetotellurikus adatfeldolgozás: az elméletől a gyakorlatig;
SMIRNOV M. (Uppsala): MT adatfeldolgozás: újabb eljárások, zaj-forrás problémákkal;
VARENTSOV I. (Moszkva): MT/GDS adatkészletek robusztus sokkomponenses inverziója: elmélet és 2-D szintetikus tapasztalatok;

SZARKA L. (Sopron): Felszínközeli hatások és figyelembe vételük rotációs invariánsokkal és tenzor-dekompozícióval;

GOKARN S. G. (Mumbai): Tenzor-dekompozíció;

RAO C. K. (Dublin): Csapás-meghatározás (A. JONES előadás-anyaga alapján);

NAGARAJAN N. (Hyderabad): Bevezetés a 2-D és 3-D modellezésbe; Magnetotellurikus praktikum;

MANOJ C. (Hyderabad): Magnetotellurikus idősor-analízis;

CERV V., PEK J. (Prága): 2-D és 3-D modellezés — gyakorlati szempontok;

MEJU M. A. (Leicester): A geoelektromágneses szondázás tér-idő skálája és integrálja; Integrált 2-D geoelektromágneses és szeizmikus leképezés; 2-D DC és szeizmikus inverzió.

Az előadásokat mintegy ötven (60%-ban indiai, 40%-ban külföldi) résztvevő hallgatta.

Előadásomban a tenzor-dekompozíciós eljárásokkal szemben az impedanciatenzornak a magnetotellurikus független invariánsok rendszerébe történő áttranszformálását (azaz hét invariáns előállítását) javasoltam (ahol a nyolcadik paraméter a mérési irány), mert ez a módszer, amellet hogy szemléletes, „mellékesen” a hagyományos tenzor-dekompozíciók alapfeladatát is megoldja. A végleges változatot (mint ahogyan az egész CD másolatát is) a szarka@ggki.hu-ra eljuttatott kérésre szívesen megküldöm.

Szarka László

GEO 2004 MAGYAR FÖLDTUDOMÁNYI SZAKEMBEREK VII. VILÁGTALÁLKOZÓJA

Szeged, 2004. augusztus 28 – szeptember 2.

Két évvel ezelőtt a soproni-burgenlandi GEO 2002 konferenciáról frott élménybeszámolómat az alábbi mondatokkal zártam:

„Csak azt sajnáltam, hogy mindezen élményekből a hazai geofizikus kollégák nagy része kimaradt. Pedig most, hogy az egyesület kényszerűségből ritkábban rendez meg a vándorgyűléseket, a HUNGEO konferenciái kiváló alkalmat teremtenek arra, hogy a geofizikusok bemutassák eredményeiket, és ezenfelül még a társszakmákból is tájékozódhassanak. Javaslom, hogy a 2004-ben tervezett szerb HUNGEO konferenciára és a csatlakozó szerbiai kirándulásra minél többen jöjjenek el.”

Sajnos, szavaim nagyrészt süket fülekre találtak, hiszen az idei rendezvényre egyetlen geofizikai témájú előadás jelentkezett, és hallgatónak sem jöttek el többen. Csak azt tudom mondani, hogy sajnálhatják, mert mind az előadások, mind a szakmai kirándulások igen sok újat, érdekeset nyújtottak. Másrészt a geo-szakmák közti kapcsolatok erősítésére, építésére, határon túli kollégáink megismerése ritkán adódik ilyen kiváló alkalom, mint ez a rendezvény.

A nyitó kirándulásra ebben az évben én sem tudtam elmenni, az élménybeszámolók alapján azonban sajnálom, hogy ez így történt. A délvidéki kirándulás KOCSIS Károly (Miskolci Egyetem Földrajz Tanszék) vezetésével, részletes kirándulásvezető szerint zajlott le. Az erdélyi kollégák vízumproblémái miatt csak a konferencia résztvevőinek egyharmada járta be a Bácskát és a Szerémséget. Geofizikusok szempontjából a kirándulás legérdekesebb helyszíne a Fruška Gora hegység lett volna, az a hely, ahol EÖTVÖS Loránd és munkatársai 1902–04-ben gravitációs és geomágneses szelvényezés együttes kiértékelésével a serpentin mélybeli kiterjedését állapították meg. A csoport látogatást tett Újvidéken, Szabadkán, Péterváradon és Belgrádban is. Ez utóbbi városban a nándorfehérvári ostrom emlékkövéneél koszorút helyeztek el.

A tudományos konferencia első napi plenáris ülésén hagyományosan az összes szakmából felvonultak az élen-

járó kutatók, illetve a bejelentett előadások közül egy-egy érdekesebb témát itt mutattak be. Így geofizika lényegében csak az első napon szerepelt: Az élenjáró kutatók sorát MESKÓ Attila akadémikus nyitotta meg *Geofizikai kutatások Dél-Magyarországon* c. előadásával, és hallhattuk FARKAS István MGSZ főigazgatót is, aki *10 év a köz szolgálatban – 10 éves a Magyar Geológiai Szolgálat* címmel tartott előadást. A *Szemelvények egy-egy kutatási témából* részben pedig KISS János a Magyarország gravitációs lineamens-térképével kapcsolatos munkákról tartott beszámolót. A második napon szakmánként külön szekciók szoktak lenni, idén — geofizikus szekció nem lévén — „csak” geológia, kartográfia, földrajz, meteorológia, oktatás (a földtudományok szempontjából) témakörökből lehetett választani.

141 résztvevő 8 országból hallgatta végig az előadásokat. Szám szerint 16 plenáris előadás, majd 5 szekcióban összesen 50 előadás és 20 poszter került bemutatásra. A résztvevőket Szeged város polgármestere meghívására a városházán látták vendégül — nem mondhatom, hogy fogadást adtak, hiszen a polgármester személyesen nem jelent meg, — a vendéglátás kiváló volt.

A hagyományos záró kirándulás úti célja a Körös–Maros Nemzeti park volt.

Végezetül ismét csak felhívom a figyelmüket, hogy két év múlva újabb HUNGEO lesz, ismét szép és érdekes vidékre kirándulunk, Pécsre és Horvátországba, a zágrábi egyetem társszervezésében. Nagyon remélem, hogy egyesületünk tagjainak addigra lesz annyi új ismeret a birtokában, hogy a geofizikai szekciót megtöltsék jó előadásokkal, és a plenáris ülésen is kiemelkedő eredményekkel kápráztassák el a hallgatóságot. Ebben azért is bízom, mert egyesületünk pécsi csoportja már többször bizonyította, hogy képesek színvonalas kutatói napokat szervezni — remélem, most is élni fognak a lehetőséggel. A többiek, ha akarnak, eljönnek, ha nem jönnek, ismét szegényebbek lesznek.

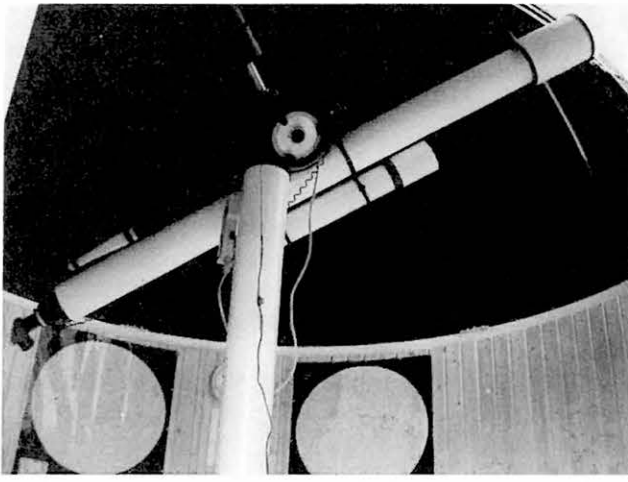
Hegybíró Zsuzsanna

VAN MÁR KÖVESLIGETHY RADÓ OKTATÓ CSILLAGVIZSGÁLÓ!

Nemrégiben éppen e lapokon borongtam azon, hogy a kitűnő csillagfizikus és még kitűnőbb szeizmológus, KÖVESLIGETHY Radó (1862–1934) emlékezete valahogyan háttérbe szorult az utókor szemében. Ám kiderült, hogy az utókor mégsem olyan feledékeny, és most már örömmel nyugtázhatjuk, hogy a szombathelyi Berzsényi Dániel Főiskola 2004. október 15-én ünnepélyesen felavatta *oktató csillagvizsgálóját*, amelyet KÖVESLIGETHY Radóról neveztek el. Igaz, hogy a szép — és pl. a földrajz, fizika, sőt a matematika tanításában igen fontos — csillagvizsgáló megvalósulásáig nem volt sem rövid, sem sima az út. Tizenkét esztendeje dr. PÉNTEK Kálmán docens, matematikus vetette fel egy gyakorló csillag-

vizsgáló létesítésének gondolatát, amelyet a kari tanács már akkor is helyeselt, csupán az anyagi fedezetet kellett valahogyan előteremteni, kigazdálkodni, megpályázni.

A tényleges megvalósításra 2002-től nyílt lehetőség, amikor a Regionális Oktatásfejlesztési Pályázaton sikerült egy jó minőségű, 15,2 cm átmérőjű, 237,8 cm gyújtótávolságú objektív és a kiegészítő optikai részek beszerzéséhez szükséges összeget elnyerni (D&G Optical, USA). A műszer mechanikai alkatrészeit, erős állványoszlopát és forgatható-nyitható kupoláját hazai erővel, és a Természetföldrajzi Tanszék, a hallgatói önkormányzat és a rektori tanács hathatós támogatásával sikerült megoldani.

Méreteit tekintve a távcső nem számít nagyknak, de éppen a nem túlzottan nehéz, komplikált méretei teszik alkalmassá, hogy valóban arra a célra (is) használják, amelyre a megnevezés utal: oktatásra, csillagászati gyakorlatokra. Érdekes véletlen, hogy a fiatal KÖVESLIGETHY éppen egy ilyen méretű távcsővel készítette el az 1880-as évek dere-

kán az égi egyenlítőtől délre levő csillagok színképtípus-katalógusát, amely másfél évtized múltán a Harvard egyetem ma is alkalmazott színkép-osztályzásának és fotográfikus katalógusának egyik fontos forrásává vált.

A szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskola 2004. október 15-én ünnepélyes keretek közt avatta fel a csillagvizsgálót. Az ünnepélyes előadóülést dr. VERESS Márton főiskolai tanár, kari igazgató nyitotta meg, majd a délutáni szakülést követően dr. GADÁNYI Károly rektor avatta fel a szép új műszert. A tervek szerint elsősorban oktató célú kis csillagvizsgálót — mindaddig, amíg Szombathely város belsejében egy nyilvános ismeretterjesztő csillagda nem létesül — alkalmanként az érdeklődő nagyközönségnek és a helyi iskoláknak is megnyitják.

KÖVESLIGETHY Radó munkássága egyébként némileg Vas megyéhez is kötődik. Pályakezdő fizikusként sok spektroszkópiai ismeretet sajátított el GOTHARD Jenő Szombathely melletti magán-csillagvizsgálójában, és utóbb a Ság hegyi Eötvös-inga-mérés gyakorlati kivitelezése is az ő nevéhez fűződik. Ezért az új oktató intézmény elnevezése is indokolt.

Bartha Lajos

FELHÍVÁS TANULMÁNYOK BEKÜLDÉSÉRE

A Magyarhoni Földtani Társulat Általános Földtani Szakosztályának folyóirata, az

ÁLTALÁNOS FÖLDTANI SZEMLE

1971 óta jelenik meg. Eddigi 28 számában 135 tanulmányt közölt, köztük olyan klasszikusokat, mint SZEPESHÁZY Kálmánnak a Tiszántúl és az Erdélyi-középhegység rétegtani kapcsolatait feltáró cikke (12. 1978) vagy KÖRÖSSY Lászlónak a Zala-medence mélyföldtanát tárgyaló monográfiája (23. 1988). Itt jelent meg az első hazai lemeztektonikai tanulmány STEGENA Lajos tollából (1. 1971). Több, OTKA pályázat által támogatott kutatási program itt jelentette meg tanulmánygyűjteményét (Mezozoós paleobiogeográfia: 25. 1990; A hazai mezozoikum alpi-kárpáti kapcsolatai: 26. 1992; A Gerecse és Vértes krétája: 27. 1995).

Az 1995 óta pénzügyi okokból szünetelő lap a Hantken Kiadó gondozásában újraindult. A 2004-ben megjelent 28. szám KÖRÖSSY László monográfiáját tartalmazza az észak-magyarországi paleogén medence mélyföldtanáról, 113 oldal terjedelemben.

A létező hazai földtani folyóirat-palettát — hagyományaink szellemében — olyan műfajokkal kívánjuk színesíteni, melyek másutt alul- vagy egyáltalán nem reprezentáltak.

— A hazai nyersanyagkutatás fénykorában felhalmozódott tudás — akár monografikus — közzététele. A KÖRÖSSY-féle kőolajföldtani tanulmányok sikerén felbuzdulva várunk további kisebb-nagyobb munkákat a szén-, bauxit-, színesérc-, valamint nem utolsósorban az uránkutatás köréből. A nem-érc, víz és építőipari nyersanyagok, no meg a külföldi kutatások eredményei legalább magyar nyelven váljanak közkincsé;

— Szakmai továbbképző cikkek, hosszabb tanulmányok, monográfiák. Ezek valamely, a szerző által behatóan ismert részterület irodalmi összefoglalói, a személyes tapasztalatokkal is kiegészítve;

— Továbbképző kurzusok tananyaga;

— Megvédett doktori értekezések, szakdolgozatok, érett diákköri munkák. Ezek a csak 1—2 példányban, könyvtárak mélyében rejtőzõ munkák így közkincsé válhatnak;

— Szakmai kirándulásvezetők;

— Nagyon hiányos a legtöbb geológus megélhetését biztosító alkalmazott (környezetföldtani, mérnökgeológiai, vízföldtani) tudományág magyar nyelvű szakirodalmi háttere. Különösen az esettanulmányok közlése tarthat számot nagyobb érdeklődésre.

Előkészületben lévő cikk:

KÖRÖSSY László: A tiszántúli flis öv földtana

A kéziratokat a következő címre kérjük beküldeni: Kázmér Miklós, ELTE Öslénytani Tanszék, 1518 Budapest, Pf. 120. Útmutató a szerzők számára a Szemle honlapján található.

*Kázmér Miklós
főszerkesztő*

Anyagiak

Terveink szerint 2005-től a folyóirat évi két alkalommal, összesen kb. 200 A4 oldal terjedelemben jelenik meg. A kiadás anyagi terhe megoszlik a szerzők és az előfizetők között. A szerzők fizetik az kézirat-előkészítés költségeit (oldaldíj), az előfizetők pedig a kinyomtatását. (Ma már lehetőség van publikációs költség tervezésére pl. kutatási pályázatokban.) Később tervezzük elektronikus változat közzétételét is.

Oldaldíj: 2000 Ft/kinyomtatott oldal (színes ábrák esetén valamivel több). Az oldaldíjat megfizetni nem tudó kollégáknak segítünk források felkutatásában.

Előfizetés 2005-re:

— Intézményi: 4000 Ft + postaköltség (számlánkat átutalással kérjük kiegyenlíteni)

— Magánszemélynek: 2000 Ft + postaköltség (csekket küldünk). Egyes számok ára (2004. évi 28. szám – Körössy: Paleogén medence és 2005. évi 29. szám – Körössy: A DK-Alföld (Algyő-Békés) mélyföldtana) ára: intézménynek 3000 Ft + postaköltség, magánszemélynek 1500 Ft + postaköltség.

Megrendelés: Hantken Kiadó, 1241 Budapest, Pf. 23.

E-mail: hantkenpress@hotmail.com

*Kovács Attila,
a Hantken Kiadó ügyvezetője*

Az Általános Földtani Szemle honlapja: <http://paleo.elte.hu/geodigit/afsz/index.htm>

A Szemle terveiről és lehetőségeiről bővebben: <http://paleo.elte.hu/geodigit/afsz/28/kazmer.pdf>

A Hantken Kiadó honlapja: <http://hantkenpress.fw.hu>

HU ISSN 0025—0120

Főszerkesztő: dr. Bodoky Tamás

Szerkesztő: Tóth Lajos. Tel.: (1) 252 4999/142, e-mail: tothl@elgi.hu

Szerkesztőbizottság: dr. Aczél Etelka, dr. Ferenczy László, Hegybíró Zsuzsanna, Kakas Kristóf,
dr. Ormos Tamás, dr. Szarka László, Verő László

A szerkesztőség címe: Budapest, II., Fő u. 68. (1371 Budapest, Pf. 433)

Telefon: (1) 201 9815
